

стање; 2) да изнесе неколико нових схватања и података; као н. пр. о утицају похвалних слова кнезу Лазару и неких хисториских споменика на стварање народне традиције¹⁾; и 3) да изнесе, уз Ч. Мијатовића, неколико својих прилога за објашњење узрока пропасти балканских народа у борби с Турцима. Тако је, н. пр., добро приметио зло стање нашег сељака у старој држави. Та оцена иначе није добро компонована, и није довољно повезана. Из ње би се, мирне душе, могле изградити две-три посебне студије, од којих се она, у осталом, и састоји, истина више по грађи него по обради. О самој Убавкићевој књизи говорено је врло мало; све друго је било казано само поводом ње. Штета је, доиста, што је тако поступљено. Јер данас мало ко зна, а и онда је мало ко слутио, да ће ту, на пример, наћи лепе грађе за питање о постанку косовске традиције, која би могла врло лепо послужити за даље студије у том правцу.²⁾

Своје научне радове почео је Станојевић објављивати, исто као и оцене, још док је био студент. У *Делу* I, 1894., 323—6, штампао је расправу „Кад је умро краљ Радослав?“, коју је написао као слушалац трећег семестра. У тој радњи осећа се јасно Руварчева школа. Хисторичар има да претресе свако питање само на основу извора и све оно што се изворима не може доказати има да се избегава или просто одбаци. Тако је овде одбачено казивање, да је Св. Сава закалуђерио свргнутог краља Радослава и утврђено је, како није нимало сигурно да је овај умро набрзо после губитка престола. Други његов рад *Прилози библиографији србуља*³⁾, настао под утицајем Јагићева дела о цетињској штампарији и као плод занимања словенском филологијом, доноси преглед библиографије о нашим старим штампаријама и добар, и још увек користан, библиографско-критички прилог с описом неких старих србуља, које је он ишао да испитује по селима Равног Брема.

Као студент он је, заједно са Јованом Радонићем, почео у *Летопису* и систематско проучавање и оцењивање наших старих биографија као важних извора за историју. Несумњиво је сасвим тачно гледиште, да је за право искоришћавање једног споменика пре свега потребно, подробним испитивањем, утврдити његову вредност и веродостојност, и да се не може дати добар и поуздан приказ ниједног периода

¹⁾ Нешто напомена о том дао је био раније у својој тези, *Archiv für slav. Philologie* XVIII, 445—6.

²⁾ Није, наравно, за њу знао ни др. М. Браун у својој великој монографији „Kosovo“ (Лајпциг 1937), у којој је расправљао о тим питањима.

³⁾ Годишњица XIV, 1894., 360—84.